

Honeybee improvement

De varroamijt is niet alleen in Europa een probleem, maar in de meeste bijenteeltgebieden in de wereld. Je zou je dus voor kunnen stellen, dat overal ook programma's worden opgezet om varroamijteresistente bijen te kweken. Vergeet het maar. Hier en daar wordt gezocht en geteeld, maar resultaten zijn er nog lang niet. In Amerika heeft nu een groep beroepsimkers de koppen bij elkaar gestoken en is begonnen met een selectie-programma. Het heet het Honey-bee Improvement Program (HIP), oftewel bijenverbeterings-programma. De directe aanleiding is dat de varroamijt resistent dreigt te worden voor fluvalinaat (Apistan), zoals al in Italië het geval is. De chemische industrie kan ook niet verschillende bestrijdingsmiddelen blijven ontwikkelen, de koek is op een gegeven moment op! Hoe werkt het selectie-programma = HIP?

Elke imker begint met het bij elkaar zetten van zijn beste volken: die op het oog varroa-resistenter zijn dan de rest. 'Beste volken' betekent voor een beroepsimker in de eerste plaats volken met een hoge honingopbrengst. Naast gewone bijenstanden hebben de imkers nu ook een testbijenstand. Uit deze volken worden na één seizoen weer de beste uitgezocht. Nu wordt niet alleen gekeken naar opbrengst, maar ook naar andere eigenschappen, zoals goede ratenbouwers. Voor sectiehoning is dit heel belangrijk, en in Amerika wordt nogal wat sectiehoning verhandeld. Om de meest varroaresistente volken te vinden, kun je natuurlijk de volken niet behandelen en kijken wie er overleeft. Dat is wat al te kras, de volken worden eerst getest op hygiënisch gedrag, door te kijken hoeveel dood broed ze opruimen in 24 of 48 uur (zie 'Snippers' 5(5): 142 (1996)). Het streven is om volken te selecteren die binnen 24 uur alle dode broed eruit halen. Tot nu toe wordt uitgegaan van 80%, anders blijven er te weinig te testen volken over.

Een andere test is het mijten-bijten. deze test wordt gedaan bij volken die tot twee keer de 80% hebben gehaald in het weghalen van het dode broed. Op een varroabodem wordt een vel dik papier gelegd dat met lijm of vet plakkerig is gemaakt. Op dit papier komt naast het kleine afval uit de kast ook de varroamijten die uit zichzelf naar beneden zijn gevallen en de varroa's die actief door de bijen zijn verwijderd. De varroaval wordt 1-3 dagen onder het volk gezet totdat er minstens 50 mijten op liggen. Van elk testvolk worden 50 mijten goed bekeken aan beide kanten. Dit

gebeurt met een loep die een vergroting heeft van ongeveer 20x, dat is een hele sterke vergroting voor een loep. Een binoculair werkt beter. Hiermee wordt bekeken of de afgevallen mijten deuken of zelfs gebarsten bovenkanten hebben, of hun poten zijn afgebeten, of dat er zelfs stukjes uit hun harde schilden zijn gebeten. Dit moet bij minstens 20% van de gevallen mijten het geval zijn, het streven is naar 40%. De overgebleven volken worden nu aan de laatste proef onderworpen. Dit moeten per imker tenminste 20 volken zijn! De uiterst goede honinghalers die een hygiënisch gedrag hebben van meer dan 80% en minstens 20% van de mijten hebben doodgebeten worden niet behandeld tegen varroa. De volken die het volgende jaar nog even gezond eruit zien, die nog altijd sterke volken zijn die goed halen, van deze weinige volken wordt verder geteeld. Hierbij helpen de imkers elkaar met materiaal.

De eerste resultaten zijn binnen. Hulp kwam ook van landbouwministeries van verschillende staten. Toch wordt een echt resultaat: een werkelijk varroa-resistente bij die ook nog een productieve bij is, de eerste 20 tot 30 jaar niet verwacht. Tot dan moeten de mijten met bestrijdingsmiddelen in toom worden gehouden.

American Bee Journal 1996(3)

Nieuw apparaat

Bij het instituut voor bijenonderzoek van de universiteit van Münster hebben ze een zonnewassmelter geconstrueerd waarbij de gesmolten was meteen in een kunststraatvel wordt gegoten én dit meteen in een raam wordt gezet. Het apparaat heet dan ook kunststraat-automaat. De uitvinders zijn uitgegaan van het standpunt van de gemiddelde imker, en dus dat een apparaat:

- niets, maar dan ook niets mag kosten.
 - goed moet werken
 - zo eenvoudig moet zijn, dat er niets gemakkelijker is.
- De beschrijving van dit apparaat kan je alleen opvragen bij de makers. Ik weet het niet zeker, maar het staat wel in het aprilnummer van

Deutsches Bienen Journal 1996(4)